

4. Давиденко В. Тактика викриття неправдивих показань при розслідуванні економічних злочинів. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2019. № 1. С. 45 – 57.

5. Журба С.О. Криміналістична характеристика та розслідування привласнення, розтрати майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем у сфері житлово-комунального господарства: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Київ, 2020. 20 с.

6. Криміналістика : підручник: у 2 т. Т. 2 / [А.Ф. Волобуєв, О.В. Одерій, Р.Л. Степанюк та ін.]; за заг. ред. А.Ф. Волобуєва, Р.Л. Степанюка, В.О. Малярової; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2018. 312 с.

Буряченко Олеся Анатоліївна,
ад'юнкт кафедри публічного
управління та адміністрування
Національної академії внутрішніх справ

ЗНАЧЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ДЛЯ АДМІНІСТРАТИВНО- ЮРИСДИКЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Адміністративне і кримінальне законодавство в Україні дуже динамічно змінюються останніми роками та постійне перебуває у стані реформування. Дуже часто можливо зустріти у законотворчій діяльності взаємовиключні рішення щодо криміналізації та декриміналізації окремих діянь (наприклад прийняття Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень» від 22 листопада 2018 року № 2617-VIII, яким було визнано кримінальним проступком керування транспортними засобами в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції [1]), а також появу нових складів адміністративних правопорушень і злочинів, що є майже ідентичними за цілою низкою ознак їх складів (наприклад внесення змін до законодавства щодо встановлення відповідальності за домашнє насильство [2] та булінг [3]).

Роль органів Національної поліції України та їх посадових осіб у системі суб'єктів кваліфікації адміністративних правопорушень полягає також в тому, що саме вони здійснюють попередню

кваліфікацію адміністративних правопорушень, за скоєння яких може бути призначено найсуворіші адміністративні покарання, а також в кримінальному законодавстві встановлено відповідальність за аналогічні кримінальні правопорушення, наприклад, це правопорушення, що посягають на охорону здоров'я, власність, громадський порядок, безпеку дорожнього руху, порядок управління тощо.

Відмежування суміжних складів адміністративних і кримінальних правопорушень є важливою складовою процесу юридично правильної кваліфікації протиправного діяння. Помилки, при кваліфікації схожих за своїм характером посягань, у правозастосовній діяльності може призвести до порушення загальноправового принципу законності, а також надмірного застосування кримінальної репресії або обмежень прав і свобод людини і громадянина. Велика кількість подібних між собою складів адміністративних і кримінальних правопорушень посягають на суспільні відносини у сферах забезпечення громадського порядку і громадської безпеки, порядку управління, у сфері дорожнього руху, у сфері здійснення господарської діяльності тощо.

Відповідно до ст. 222 КУпАП працівники органів і підрозділів Національної поліції, які мають спеціальні звання, відповідно до покладених на них повноважень, розглядають вичерпний перелік справ про адміністративні правопорушення та від імені органів Національної поліції накладають адміністративні стягнення [4].

У разі закриття кримінального провадження з одночасним виявленням ознак інших адміністративних правопорушень та при наявності відповідних підстав, до повноважень органів досудового розслідування відноситься винесення постанови про закриття кримінального провадження та направлення відповідних матеріалів на розгляд відповідного суб'єкта, уповноваженого здійснювати провадження у справах про відповідні адміністративні правопорушення.

При розмежуванні адміністративних і кримінальних правопорушень органи Національної поліції України та їх посадові особи як суб'єкти кваліфікації мають враховувати ступінь суспільної небезпеки діяння, який можливо визначити також як матеріальний критерій, який проявляється саме в процесі розмежування суміжних складів адміністративних правопорушень і злочинів. Суспільна небезпека може бути виражена в найрізноманітніших формах, серед яких: систематичність; неодноразовість; особливості особистості потерпілого; спосіб вчинення діяння тощо. Так деякі адміністративні та кримінальні правопорушення розмежовуються за характером шкоди, яку було завдано правопорушенням; за загрозою заподіяння шкоди чи розміром шкоди; за характером порушення прав і законних

інтересів громадян або ж організацій, а також за способом вчинення адміністративного або кримінального правопорушення.

Формальний критерій розмежування суміжних складів адміністративних правопорушень і злочинів ґрунтується на взаємозв'язку тяжкості діяння і суворості передбачених за його вчинення покарань, закріплених у санкціях суміжних статей КУпАП та ККУ. Адже покарання за злочини суворіші, ніж покарання за однорідні з ними адміністративні правопорушення, оскільки злочини мають більший ступінь суспільної небезпеки. З огляду на цей факт можна дійти висновку, що суспільна небезпека є головним критерієм розмежування складів адміністративних правопорушень і злочинів.

У свою чергу, процесуальний критерій відображає процесуальну форму притягнення винних осіб до адміністративної або кримінальної відповідальності. В даному випадку розмежування здійснюється за такими підставами як: різний порядок провадження у кримінальних та адміністративних справах; різні процедури притягнення винних осіб до відповідальності (зокрема процедури притягнення винних осіб до адміністративної відповідальності характеризуються ознакою швидкості та оперативності, у той час як кримінальне переслідування має більш складний і зтяжний характер); різна роль судових органів у процесі розгляду адміністративних і кримінальних правопорушень, оскільки по більшості справ про адміністративні правопорушення рішення виносяться відповідними уповноваженими посадовими особами без участі судових органів.

Посадові особи органів Національної поліції України є суб'єктом, який наділений владними повноваженнями в адміністративно-деліктних відносинах, що зумовлює наявність у них повноважень із кваліфікації великої кількості складів адміністративних правопорушень, у порівнянні з іншими органами адміністративної юрисдикції.

Органи Національної поліції України та їх посадові особи як суб'єкти кваліфікації адміністративних правопорушень здійснюють розмежування суміжних складів адміністративних і кримінальних правопорушень такими критеріями як: матеріальний і процесуальний критерії, а також критерій караності діяння.

Список використаних джерел

1. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень : Закон України від 22 листопада 2018 року № 2617-VIII URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2617-19#Text>

2. Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо встановлення відповідальності за вчинення насильства в сім'ї або невиконання захисного припису : Закон України

від 15 травня 2003 року № 759-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/759-15#Text>

3. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню) : Закон України від 18 грудня 2018 року № 2657-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-19#n8>

4. Кодекс України про адміністративні правопорушення. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 1984. Додаток до № 51. Ст. 1122.

Булгакова Оксана Дмитрівна,
здобувачка кафедри кримінального права
Національної академії внутрішніх справ

АДВОКАТ ЯК СУБ'ЄКТ ПРЕДСТАВНИЦТВА В СУДІ БЕЗ ПОВНОВАЖЕНЬ

Суб'єктом кримінального правопорушення є фізична осудна особа, яка вчинила кримінальне правопорушення у віці, з якого відповідно до КК України може наставати кримінальна відповідальність (загальний суб'єкт). Спеціальним суб'єктом кримінального правопорушення є фізична осудна особа, яка вчинила у віці, з якого може наставати кримінальна відповідальність, кримінальне правопорушення, суб'єктом якого може бути лише певна особа [1].

Частина 1 ст. 400-1 КК України передбачає відповідальність за «завідомо неправдиве повідомлення суду про повноваження представляти іншу особу в суді, а так само умисне невнесення адвокатом до ордера відомостей щодо обмежень повноважень, встановлених договором про надання правничої допомоги» [1]. Це кримінальне правопорушення можна умовно поділити на два окремих діяння, не пов'язаних між собою: 1) завідомо неправдиве повідомлення суду про повноваження представляти іншу особу в суді; 2) умисне невнесення адвокатом до ордера відомостей щодо обмежень повноважень, встановлених договором про надання правничої допомоги.

У другій формі конкретно визначений суб'єкт кримінального правопорушення – спеціальний – адвокат. Відповідно до п. 1 ч. 1 ст. 1 Закону України від 5 липня 2012 року № 5076-VI «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» адвокат – це фізична особа, яка здійснює адвокатську діяльність на підставах та в порядку, що передбачені Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» [3]. Крім того, адвокатом може бути фізична особа, яка має повну вищу